

Tuomas Korkeamäki

TARVITAANKO YLEISIÄ OPPEJA?

YLEISET OPIT vs. VAKUUTUSSOPIMUSLAKI

- Sopimusoikeuden yleisten oppien ja kuluttajaoikeuden keskeisten sääntöjen suhde vakuutussopimuslakiin keskusteluaiheena
- Yleisten periaatteiden ja sääntöjen näkyvyys Vakuutuslautakunnan ratkaisujen perustelujen pintatasolla on kuitenkin vähäisempää, vaikka väitteitä esiintyy valituksissa
- Mitä tapahtuu todella?

TARKASTELUN KOHDE

- Oppi yllättävistä ja ankarista vakioehdoista
- Lojaliteettivelvoite

- Vakioehtojen sovittelemista koskevat säännöt
- Vakioehtojen tulkintaa koskevat säännöt

YLLÄTTÄVÄT JA ANKARAT VAKIOEHDOT

- Tiedonantovelvollisuutta - VSL:n 5 §:n erityissääntely, jossa palveluntarjoajalla laaja informointivelvoite
- Periaatteelle jäävä merkitys?
- Selvä yhteys VSL:n 5 §:ään
  - Sijoitusriskistä informoiminen, VKL 148/09 ja VKL 149/09
  - Erityinen huomauttaminen keinona, VKL 158/13 tai VKL 433/14
- Huom. ennen 1.7.1995 päätetyt sopimukset

LOJALITEETTIVELVOITE

- Tietynasteinen yhteistoiminta ja toisen sopijapuolen etujen huomioinen, erityisesti pitkäaikaisissa sopimussuhteissa
  - KKO:2008:91 (ään.) ja KKO:2007:72 (ään.)
- Vakuutusolosopimuslaissa säädetään kattavasti tiedonantovelvollisuuksista ja sopimusrikkomusten seurauksista
- Milloin lojaliteettipuntarointi voi tulla ajankohtaiseksi vakuutusosuhteessa?

LOJALITEETTIVELVOITE LAUTAKUNTAKÄYTÄNNÖSSÄ

- Hyvä vakuutustapa
- Käsite lojaliteettivelvollisuus on julkisanottu VKL:n ratkaisukäytännössä ani harvoin
- Informaatio vakuutuksen voimassaoloaikana
  - VKL 304/06: yhtiön antama väärä tieto säästösumman noston vaikutuksesta opintotukeen
  - VKL 19/12: työeläkkeen hakematta jättäminen ja vapaamuotoinen työeläkevakuutus
  - VKL 408/14: tuliko vakuutusyhtiön ilmoittaa vakuutetulle yksilöllisen henkilövakuutuksen päättymisestä

VAKIOEHDON SOVITTELEMINE

- KKO:1993:18 ja KKO:2001:135 rajoitusehdon sovittelemisesta
- Sovittelu ja yhtiön tiedonantovelvollisuus
- Vakioehdon yleinen kohtuuttomuus hyvin poikkeuksellista, yksittäistapauksellinen harvinaista
  - VKL 236/14: henkilövakuutusehtoihin otetun muutosperusteen tulkinnasta
  - VKL 248/10: myrskyvahinkoehto, kysymys myös hyvästä vakuutustavasta

SOVITTELEMINEEN JA YLEISET SOPIMUSEHDOT

- ”Kohtuus asuu laissa.”
  - Vakuutustapahtuman aiheuttaminen, väärät tiedot vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen, sosiaalinen suorituseste
- KKO:2001:52 - lain sisällön mukaisen yleisen sopimusehdon sovittamisesta
- Sovittelukynnys lain sisällön mukaisissa sopimusehdoissa

VAKIOEHTOJEN TULKINNASTA

- Epäselvyyssääntö (KSL 4:3)
- Laajempi vaikutus korvaus- ja ratkaisutoiminnassa
- Rajoitusehtojen suppea tulkinta yleinen mittapuu vakuutusehtojen tarkastelussa

VÄHÄISEMPI NÄKYVYYS RATKAISUTOIMINNASSA

- Koko vakuutustoiminnan yksityiskohtainen sääntely
- Vakuutusopimuslain asiakasta suojaava luonne
- Yleisten oppien imeytyminen vakuutusopimuslakiin

YLEISTEN OPPIEN VÄLTTÄMÄTTÖMYYS

- Vakuutusopimuslain järjestelmän hahmottaminen ja käyttäminen
- Poikkeustilanteiden ja sääntelyn ulkopuolelle jäävien seikkojen havaitseminen
- Vaikeat tapaukset

VAKUUTUS- JA
RAHOITUSNEUVONTA

tuomas.korkeamaki@fine.fi